

Følg op på din forsyning af grovfoder

Rigelige mængder af grovfoder er vigtigt for foderforsyningen på bedrifter med malkekøer, især nu, hvor priserne på indkøbt foder er stærkt stigende både for energi og protein. Promilleafgiftsfonden for landbrug

I skrivende stund ser det ud til, at der bliver høstet store udbytter i kløvergræs og af god kvalitet. Generelt er der mange flotte marker med majs, men i enkelte områder "hænger majsens lidt i bremsen" på grund af de lave temperaturer og den megen blæst i forsommeren. Heldigvis har mange kvægbrugere et rimeligt stort lager af grovfoder. Du kan følge majsens udvikling i marken og på [Majsvarmeenheder \(MVE\)](#)

Får vi ikke snart sommer med mere sol og varme, kan det gå ud over både udbyttet og foderværdien i majs.

Er du en af de mælkeproducenter, der er bekymret for forsyningen med grovfoder hen over sommeren i 2013, er der måske en grund til at agere nu i august eller i den kommende tid.

I tabel 1 ses en oversigt over de afgrøder af grovfoder, der kan blive aktuelle, hvis du skal supplere din forsyning af ensilage og græs til afgræsning i sommerperioden 2013. Desværre kræver de fleste løsningsforslag, at der er rigeligt med jord til rådighed på bedriften, dvs. arealer hvorpå der ikke i forvejen dyrkes grovfoder.

Tabel 1. Oversigt over, hvordan et evt. mindre hul kan lukkes i foderforsyningen af grovfoder.

Afgrøde	Etablering	2013							Forventet udbytte-niveau FE pr. ha	Egnet foder til
		April	Maj	Juni	Juli	Aug.	Sep.	Okt.		
Kløvergræs til slæt ¹⁾	medio aug. 2012			ca. 4.500					9 -10.000	malke-køer
Grøn rug, sået efterår ²⁾	primo sept. 2012		3-4.000						8.500	kvier
Grønkorn ¹⁾	forår 2013			ca. 3.000					8.000	malke-køer
Grønært/ ærte-helsæd ¹⁾	forår 2013				ca. 4.000				8.500	malke-køer
Byghelsæd ¹⁾	forår 2013					ca. 5.800			8.500	køer/ kvier
Hvedehelsæd	medio sept. 2012						ca.9.000		9.000	malke-køer
Majs	forår 2013							ca. 10.000	9 - 11.000	malke-køer

1) = med udlæg af kløvergræs
2) = med udlæg af ital. rajgræs

Kilder: Oversigt over Landsforsøgene, opsamling af forskellige forsøgsresultater, 1995 til 2007.

FE pr. ha, ensileret på lager og klar til brug.
Græs eller kløvergræs til slæt eller afgræsning.

Græs

En af de bedste løsninger er at øge arealet med kløvergræs til det kommende år. Et nyt udlæg her i august er klar med et godt udbytte af god kvalitet i juni næste år. Læs om [etablering af kløvergræs i sensommeren](#).

Tjek desuden de eksisterende arealer med kløvergræs, og er de i god kondition og med en god andel af kløver, kan de marker, der ellers skulle have været pløjet om få endnu et brugsår.

Grøn rug med udlæg af ital. rajgræs

Grøn rug kan etableres i begyndelsen af september og ensileres i begyndelsen af maj. Herefter kan man fortsætte produktionen af græs eller så majs. Grøn rug er normalt tungt fordøjeligt og produktion af rent græs er forbundet med betydelige omkostninger til kvælstof.

Vælger man at så majs efter grøn rug, løber man også en betydelig risiko pga. sen såning og mangel på nedbør. Derfor er grøn rug kun en absolut nødløsning, som også har en tvivlsom økonomi.

Grønkorn

Grønkorn dækker her over vårsædsarterne vårbyg, vårhvede eller havre, der ensileres grønt før begyndende skridning (vækst. 49), som normalt er i midten af juni. Udbytterne er ikke prangende på dette tidspunkt, men kvaliteten er god, og så er der efterfølgende et godt udlæg af kløvergræs til slæt eller afgræsning.

Grønært/ærtehelsæd

Ærter kan høstes grønne eller som ærtehelsæd (vækststadium 78-80). Med hensyn til udbytte og kvalitet er det sene tidspunkt at foretrække, men af dyrkningstekniske årsager ensileres ærter ofte på et tidligere tidspunkt, fordi det er mere rationelt at ensilere sammen med 2. slæt græs.

Ærter er et fortrinligt foder til malkekøer, men man skal være opmærksom på, hvornår der sidst har været dyrket ærter på arealet, da hyppig ærterdyrkning øger risikoen for ærterodråd. Ærter er en fantastisk dæksæd for det nye udlæg af kløvergræs.

Byghelsæd

Helsæd af vårbyg høstes normalt i midten af juli (vækststadium 83-85) og er klar til brug i august. Kvaliteten med hensyn til højtydende malkekøer er ikke i top, men det er en rimelig billig afgrøde at etablere på de fleste bedrifter, og så er der normalt en rimelig chance for et godt udlæg af kløvergræs.

Hvis udbyttet af de øvrige grovfoderafgrøder bliver større end forventet, kan man lade byggen stå til modenhed, så denne afgrøde giver en vis fleksibilitet.

Hvedehelsæd

Helsæd af hvede er kun aktuelt på de bedre jordtyper. På disse jordtyper kan udbyttet være højt. Foderværdien kan reguleres en del ved at justere stubhøjden, når hveden finsnittes. Hvedehelsæd er klar til brug fra midten af august, og der er gode muligheder for rettidig etablering af et nyt udlæg af kløvergræs i august.

Majshelsæd

Majshelsæd kan være klar til brug fra oktober. Er der ikke et hul i foderforsyningen i 2013, er der ingen tvivl om, at majsdyrkingen forsætter efter planen, evt. med små justeringer, så de matcher foderforsyningen og økononien på bedriften.

Drøft din fodersituation med dine fodrings- og planteavlsrådgivere. **By Rich Haddock**